

Dosarul nr. 2ra-1389/18

Prima instanță: Judecătoria Cahul (judecător I. Gorlenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (judecători V. Movilă, E. Dvurecenschii și N. Veleva)

Î N C H E I E R E

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Șalagan împotriva lui Mihail Zgîrcibabă, intervenienți accesorii Primăria mun. Cahul, Consiliul mun. Cahul, Natalia Maldur, Boris Moruz, „Agrocon-1“ S.A. în proces de insolvență, I.P. „Agenția Servicii Publice“, Vladimir Dovgopol și Maria Cecati, cu privire la repararea prejudiciului patrimonial și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, prin care apelurile declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă au fost respinse, iar hotărârea din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2009, Mihail Șalagan a depus o cerere de chemare în judecată (vol. I, f.d. 1-2) împotriva lui Mihail Zgîrcibabă cu privire la repararea prejudiciului patrimonial în sumă de 415 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Mihail Șalagan a relatat că îi aparține cu drept de proprietate casa de pe str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX, amplasată pe un teren cu suprafața de 0, 0336 ha.

A susținut că terenul dat se învecinează cu terenul de pe str. YYYYY, nr. cadastral YYYYY, care îi aparține lui Mihail Zgîrcibabă cu drept de proprietate.

A arătat că prin decizia nr. 6/29 din 06 octombrie 2005 a Consiliului or. Cahul „Cu privire la autorizarea proiectării caselor individuale de locuit cu construcții auxiliare“, Mihail Zgîrcibabă a fost autorizat să demoleze casa veche de pe str. YYYYY și să proiecteze pe acest teren o casă individuală de locuit și un

centru comercial.

A indicat că în primăvara anului 2009, Mihail Zgîrcibabă a demolat vechea casă și a început să sape terenul.

A notat că în conformitate cu art. 389 alin. (1) Cod civil, orice construcție sau lucrare se poate face de către proprietarul terenului numai cu respectarea unei distanțe minime față de linia de hotar și a regulamentului de urbanism, astfel încât să nu se aducă atingere drepturilor proprietarului vecin.

A semnalat că Mihail Zgîrcibabă a încălcat normele urbanistice și, ca efect, în mai 2009, casa de pe str. XXXXX a început să se deterioreze.

A specificat că inițial s-a surpat peretele casei amplasat din partea terenului lui Mihail Zgîrcibabă, după care s-au deteriorat pereții laterali.

A afirmat că terenul său a fost acoperit cu crăpături.

A relevat că potrivit concluziei expertului tehnic Nicolae Pruteanu, casa nu poate fi consolidată și reconstruită, impunându-se demolarea ei.

A subliniat că valoarea de piață a unei case analogice în mun. Cahul este de 415 000 de lei.

A evidențiat că Mihail Zgîrcibabă a recunoscut culpa sa în distrugerea casei, eliberând o recipisă autentificată notarial privind asumarea obligației de reparare a prejudiciului patrimonial.

A explicat că este nevoit să închirieze o altă locuință.

A făcut trimitere la condițiile generale ale răspunderii delictuale.

Prin încheierea din 21 septembrie 2009 a Judecătoriei Cahul (vol. II, f.d. 2), Primăria mun. Cahul, Consiliul mun. Cahul, Ion Maldur și Boris Moruz au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii.

Prin încheierea din 02 iunie 2010 a Judecătoriei Cahul (vol. II, f.d. 3-5), în scopul elucidării unor aspecte din domeniul tehnicii, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare, procesul fiind suspendat.

La 30 septembrie 2011, procesul a fost reluat (vol. II, f.d. 113).

Prin încheierea protocolară din 07 octombrie 2011 a Judecătoriei Cahul (vol. II, f.d. 113-114), în legătură cu decesul intervenientului accesoriu Ion Maldur, s-a dispus citarea Nataliei Maldur în calitate de succesor de drept.

La 16 noiembrie 2011, Mihail Șalagan a depus o cerere (vol. II, f.d. 56) prin care a mărit cuantumul pretenției de reparare a prejudiciului patrimonial până la suma de 442 500 de lei și a reliefat că a suportat cheltuieli de judecată în sumă de 10 201, 74 lei.

În motivarea măririi cuantumului pretenției de reparare a prejudiciului patrimonial, Mihail Șalagan a explicat că, începând cu data de 01 ianuarie 2010, a cheltuit suma de 2 000 de dolari S.U.A. pentru a închiria o nouă locuință.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2011 a Judecătoriei Cahul (vol. II, f.d. 130-136), acțiunea înaintată de Mihail Șalagan a fost admisă parțial. S-a încasat în beneficiul lui Mihail Șalagan, din contul lui Mihail Zgîrcibabă, suma de 111 373 de lei (103 373 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului patrimonial și 8 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată). S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Mihail Zgîrcibabă, suma de 3 101 de lei cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea a

fost respinsă ca neîntemeiată.

La 21 februarie 2012, Mihail Șalagan a declarat apel (vol. II, f.d. 139-142) împotriva hotărârii din 29 decembrie 2011 a Judecătoriei Cahul.

La 27 februarie 2012, Mihail Zgîrcibabă a declarat apel (vol. II, f.d. 143-145) împotriva hotărârii din 29 decembrie 2011 a Judecătoriei Cahul.

La 19 iulie 2012, Mihail Șalagan a depus o cerere (vol. II, f.d. 167-168) prin care a solicitat și repararea prejudiciului patrimonial în sumă de 5 000 de lei, cauzat de Mihail Zgîrcibabă prin distrugerea peretelui comun.

Prin decizia din 27 noiembrie 2012 a Curții de Apel Cahul (vol. II, f.d. 245-252), apelurile declarate de Mihail Șalagan și de Mihail Zgîrcibabă au fost admise. A fost casată integral hotărârea din 29 decembrie 2011 a Judecătoriei Cahul și trimisă cauza spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 04 martie 2013 a Judecătoriei Cahul (vol. II, f.d. 264), „Agrocon-1“ S.A. (din data de 28 mai 2015, în proces de insolvență) a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 17 septembrie 2013 a Judecătoriei Cahul (vol. III, f.d. 30), Oficiul cadastral teritorial Cahul (din data de 19 iulie 2017, I.P. „Agenția Servicii Publice“) a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea din 13 decembrie 2013 a Judecătoriei Cahul (vol. III, f.d. 63-65), în scopul elucidării mărimii prejudiciului cauzat lui Mihail Șalagan, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare, procesul fiind suspendat.

Prin încheierea din 06 noiembrie 2015 a Judecătoriei Cahul (vol. IV, f.d. 57), procesul a fost reluat.

La 12 ianuarie 2016, Mihail Șalagan a depus o cerere (vol. IV, f.d. 58-60) prin care a mărit cuantumul pretenției de reparare a prejudiciului patrimonial până la suma de 571 142 de lei (281 042 de lei cu titlu de valoare de înlocuire a o doime cotă-parte din casă; 229 000 de lei cu titlu de valoare de înlocuire a terenului și gardului; și 61 100 de lei cu titlu de cheltuieli pentru chirie) și cuantumul cheltuielilor de judecată până la suma de 34 912, 74 lei.

În motivarea cererii, Mihail Șalagan a făcut trimitere la raportul de expertiză nr. 589 din 25 septembrie 2015, prin care expertul Anatolie Achimov a stabilit valoarea de înlocuire a o doime cotă-parte din casă la suma de 281 042 de lei.

De asemenea, a menționat raportul de expertiză nr. 1795 din 16 august 2011, prin care expertul Alexandr Gorodinschi a conchis că distrugerea casei se datorează încălcărilor normelor în construcții, care au fost admise la edificarea bunului imobil de pe str. YYYYYY, cât și faptului că proiectul de execuție nu a prevăzut măsuri corespunzătoare de întărire a gropii de fundament.

Prin încheierea din 16 iunie 2016 a Judecătoriei Cahul (vol. V, f.d. 38-39), Vladimir Dovgopol și Maria Cecati au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii.

În ședința de judecată din 11 iulie 2016, reprezentantul lui Mihail Șalagan, avocatul Raisa Meșteșug, a mărit cuantumul cheltuielilor de judecată până la suma de 39 912, 74 lei.

Prin hotărârea din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul (vol. V, f.d. 79-89), acțiunea înaintată de Mihail Șalagan a fost admisă parțial. S-a încasat în beneficiul lui Mihail Șalagan, din contul lui Mihail Zgîrcibabă, suma de 252 621 de lei (229 000 cu titlu de reparare a prejudiciului patrimonial prin înlocuirea unei doimi cotă-parte din casă și 23 621 cu titlu de cheltuieli de judecată). S-a încasat în beneficiul lui Mihail Șalagan, din contul lui Mihail Zgîrcibabă, suma de 3 700 de dolari S.U.A. în lei moldovenești, conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării, cu titlu de reparare a prejudiciului patrimonial prin compensarea cheltuielilor de chirie. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 august 2016, Mihail Șalagan a declarat, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, apel (vol. V, f.d. 93-94; 95) împotriva hotărârii din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul.

La 17 august 2016, Mihail Zgîrcibabă a declarat apel (vol. V, f.d. 91) împotriva hotărârii din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul.

Prin decizia din 29 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul (vol. V, f.d. 246-253), apelurile declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă au fost respinse, iar hotărârea din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul a fost menținută.

La 15 mai 2018, Mihail Șalagan a declarat, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, recurs (vol. VI, f.d. 1-5) împotriva deciziei din 29 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia, casarea hotărârii din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul în partea admiterii parțiale a pretenției de reparare a prejudiciului patrimonial (229 000 de lei) și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să-i fie reparat integral prejudiciul patrimonial (510 042 de lei) și să-i fie compensate integral cheltuielile de judecată.

În motivarea recursului, avocatul Raisa Meșteșug a susținut că instanțele ierarhic inferioare au constatat în mod eronat că suma de 229 000 de lei este suficientă pentru a repara prejudiciul cauzat de către Mihail Zgîrcibabă.

A făcut trimitere la raportul de expertiză nr. 589 din 25 septembrie 2015, în care s-a indicat că suma de 229 000 de lei reprezintă doar valoarea de înlocuire a unei doimi cotă-parte din casă, dar ca urmare a acțiunilor ilicite ale lui Mihail Zgîrcibabă, a fost distrus gardul, strivite plantele de teren, precum și au fost deteriorate sistemele de canalizare, apă și electricitate.

La 16 iulie 2018, Mihail Zgîrcibabă a depus o referință (vol. VI, f.d. 26-27; 28), solicitând considerarea recursului declarat de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, ca inadmisibil.

La 16 mai 2018, Mihail Zgîrcibabă a declarat recurs (vol. VI, f.d. 8-10) împotriva deciziei din 29 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 20 iulie 2016 a Judecătoriei Cahul, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului, Mihail Zgîrcibabă a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu trebuiau să aplice art. 1398 Cod civil, deoarece nu a acționat față de Mihail Șalagan în mod ilicit.

A raportat că instanțele ierarhic inferioare nu trebuiau să aplice art. 1412 Cod civil, or prejudiciul cauzat lui Mihail Șalagan nu s-a produs ca efect al surprării construcției lui Mihail Zgîrcibabă.

În continuare, a menționat că nu este aplicabil nici art. 1403 Cod civil.

În această conjunctură, a explicat că a acționat legal în vederea construirii centrului comercial, și anume: a obținut autorizația pentru demolarea casei vechi, certificatul de urbanism și autorizația de construire; a încheiat un contract cu compania de construcții „Agrocon-1“ S.A.; a angajat specialiștii licențiați Boris Moruz și Ion Maldur; și a efectuat toate cercetările ingineresti și geologice necesare.

Astfel, a subliniat că a întreprins toate măsurile legale (art. 13 Legea nr. 721 din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții) pentru ca edificarea centrului comercial să se desfășoare pe baza proiectului de execuție, cu respectarea rigorilor urbanistice.

A precizat că, conform art. 23 Legea nr. 721 din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții, anume proiectanții de construcții răspund de îndeplinirea obligațiilor principale referitoare la calitatea construcțiilor, iar potrivit art. 24 din Legea dată, executanții lucrărilor de construcții răspund de îndeplinirea obligațiilor principale referitoare la calitatea construcțiilor.

În acest context, a făcut trimitere la raportul de expertiză nr. 1795 din 16 august 2011, în care s-a menționat că anume dirigințele de șantier Ion Maldur se face vinovat de surparea casei lui Mihail Șalagan, din motiv că acesta nu a întreprins măsuri suplimentare de întărire a gropii de fundament.

A notat că și instanța de apel a ajuns la concluzia privind vinovăția lui Boris Moruz și a lui Ion Maldur.

A afirmat că instanța de apel a considerat că este justă încasarea unei sume bănești cu titlu de compensare a cheltuielilor de chirie în dolari S.U.A., deși Mihail Șalagan a solicitat încasarea în lei moldovenești.

Consideră că raportul de expertiză nr. 589 din 25 septembrie 2015 nu stabilește cu exactitate cuantumul prejudiciului cauzat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă în redacția în vigoare la data relevantă speței, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Avocatul Raisa Meșteșug a recepționat decizia integrală a instanței de apel nu mai devreme de 15 martie 2018 (vol. VI, f.d. 6), iar avocatul Olga Eni (reprezentantul lui Mihail Zgîrcibabă) – nu mai devreme de 16 martie 2018.

Astfel, recursurile au fost declarate în termen.

Examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă împotriva deciziei din 29 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge în mod unanim la concluzia că recursurile urmează a fi considerate inadmisibile, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și

face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă statuează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă stipulează că Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a

Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că argumentele invocate în recursuri nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanțele ierarhic inferioare cu încălcarea normelor de drept material și procesual sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, neîncadrându-se astfel în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din raționamentele nominalizate, completul va considera inadmisibile recursurile declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Mihail Șalagan, prin intermediul avocatului Raisa

Meșteșug, și de Mihail Zgîrcibabă se consideră inadmisibile.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Luiza Gafton